

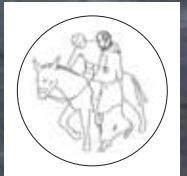

Palveleva DIAKONIALAITOS

Länsi-Suomen Diakonialaitoksen lehti 2/2009

Länsi-Suomen
Diakonialaitos

"Tarinat kertovat yhdessä kulkemisesta ja vierellä olemisesta"
Aku Keltto s. 2

"Jokainen ihminen kohdataan yksilönä"
Liisa Santala s. 4

"Tunnetta asiakkaamme hyvin",
Tellervo Salomaa s. 6

Aku Keltto,
johtaja, rovasti

Tavallinen tarina on myös erityinen

Diakonialaitoksen historiassa on vuosikymmenten aikana syntynyt erilaisia tarinoita. Tarinat kertovat ihmisen elämästä, yhdessä kulkemisesta ja vierellä olemisesta. Osa tarinoista jää elämään yhteisenä toimintakulttuurina, osa katoaa ja unohtuu. Diakonialaitoksen tarinoissa kerrotaan ihmisen huomaamisesta ja välittämisestä.

Tässä lehdessä ensimmäisen vuosikurssin opiskelija Kaarina Aspila muistelee lämmöllä Diakonialaitoksen perustajia, Antti Perheentupaa ja Nina Bergiä. ”Kutsuimme johtaja Perheentupaa Antti-sedäksi. Hän oli vilkas ja sydämellinen.” Tarinoista ja muistoista kuvastuu lämpö ja yhteenkuuluvuus.

Nykyisen Palvelukoti Honkalan ensimmäinen asukas oli nuori mies, joka ohjattiin keskeneräiseen Honkalaan asumaan, koska muuta paikkaa ei ollut. Vuosikymmeniä myöhemmin tämä mies muisteli kokemaansa lämmöllä.

Työntekijämme kohtaavat päivittäin ison joukon vanhuksia. Suuri osa heistä asuu omista kodeistaan. Monen kohdalla päivän ainoa ihmiskontakti on lähihoitaja, kodinhoitaja, siivousalan työntekijä, tai avustaja. Kohtaamisessa syntyy uusia tarinoita, joissa sanoitetaan tämän päivän elämää. Nämä tarinat kertovat yhdessä kulkemisesta ja vierellä olemisesta.

Tervetuloa viettämään juhlaa!

Länsi-Suomen Diakonialaitos viettää 60-vuotisjuhlia. Haluamme kutsua sinua iloitsemaan kanssamme teemalla ”Auttajan askelissa - ihmisen vierellä”. Vietämme juhlaa Diakonialaitoksen kirkossa, Martintalossa. Ruoka tarjotaan ravintokeskuksen Pihlajasalissa. Juhlaan pääsee osallistumaan myös Sotainvalidien Sairaskoti ja Kuntoutuskeskuksessa, jonne välitetään kirkosta kuva ja ääni.

21.11.2009

18.00 Juhlakonsertti Martintalossa Panhuilisti Stefan Stanciu ja kitaristi Patrick Vena

22.11.2009

11.00 Jumalanpalvelus Martintalossa

- Saarna hallintoneuvoston puheenjohtaja, arkkipiispa Jukka Paarma
- Liturgi Diakonialaitoksen johtaja Aku Keltto
- Tekstinluku yksikönjohtajat Liisa Santala ja Kirsi Sirola
- Kanttori dir.mus. Eeva Lindholm
- Kolehti Diakonialaitoksen diakoniarahasto

12.00 Juhlalounas Pihlajasalissa

13.00 Juhla Martintalossa

- Tervetulosanat johtaja Aku Keltto
- Juhlapuhe Helsingin Diakonissalaitoksen johtaja Antti Lemmetyinen
- Tervehdykset: sisäasiainministeri

Anne Holmlund, kaupunginjohtaja Aino-Maija Luukkonen ja Diakonia-ammattikorkeakoulun rehtori Jorma Niemelä

- Päätössanat hallituksen puheenjohtaja Jorma Kanerva
- Juhlan musiikki pianonsoiton lehtori Jussi Rinta ja sellonsoiton opiskelija Eeva Vaahtoranta

Viikolla 47

Diakonialaitos esittäytyy BePopin kauppakäytävällä

Viikolla 48 ja 49 Diakonialaitoksen historianäyttely Porin pääkirjastossa

Julkaisija: Länsi-Suomen Diakonialaitos

Päätoimittaja Aku Keltto, **toimitussihteeri** Johanna Sointula.

Toimituskunta: Aku Keltto, Marketta Heinikangas, Liisa Santala, Tarja Pääkkönen.

Kannen kuva: Arto Aro | **Taitto:** Sek Pro Oy | **Painopaikka:** Kehityksen Kirjapaino Oy

Että kaikilla olisi yhtäläisesti

”Olin ihan sormenpäitänä myöden innoissani”, muistelee Kaarina Aspila, Porin Diakonissalaitoksen Diakonissakoulun ensimmäisen vuosikurssin toinen oppilas.

Hän ja Hanna Arvelin aloittivat opiskelunsa helmikuussa 1950. Aspila kiittelee koulutusta hyväksi ja opiskeluaikaa muutenkin hänen elämänsä tärkeäksi vaiheeksi.

”Ensimmäisellä diakonian tunnilla puhui Porin Katulähetyksen Katu-Kustaaksi kutsuttu työntekijä”, hän muistelee.

Kaarina Aspila, 90, asuu nyt Pälkäneellä Kostiakodissa, jonka johtajan tehtävistä hän on eläkkeellä. Porilainen Hanna Arvelin toimi useissa tehtävissä Porin Diakonissalaitoksessa ja on jäänyt eläkkeelle Porin Diakoniaopiston rehtorin virasta.

Kodikas ilmapiiri

Aspila haki koulutukseen ystävänsä Nina Bergin, joka toimi diakonissakoulutuksen johtajana, kannustamana.

”Nina Bergin oli syntynyt Balkanin sodan aikana Kiovossa, käynyt koulunsa Käkisalmissa ja Viipurissa. Hänen vanhempansa olivat suomalaisia lääkäreitä. Aatelisnainen, joka oli hyvin vaatimaton ihminen, oli valmistunut Helsingin Diakonissalaitokselta. Sodan aikana Berg toimi vapaaehtoisena sotavankisairaalsassa, josta hän sai tuberkuloositartunnan. Sairaalsassa hän sai kuulla ja puhua lapsuutensa kielistä, venäjää”, Aspila kertoo.

Oppilaat asuivat laitoksella ja osallistuivat työtehtäviin. He esimerkiksi om-

pelivät lakanoita sairaalaan. Aspila kuvaa ilmapiiriä kodikkaaksi ja välittömäksi.

”Kutsuimme johtaja Perheentupaa Antti-sedäksi. Hän oli vilkas ja sydämellinen. Suomen suurin kerjäläinen kulki kuin viitamaan susi ympäri maakuntaa hankkimassa laitoksen toimintaan varoja.”

Kaikesta oli puutetta. Aspila muistelee, miten Antti-setä oli kerran tuonut

matkaltaan kuroja, jotka hän oli teettänyt Nakkilan myllyssä ryyneiksi. Iltapäivisin laitoksen väki kokoontui siivoamaan niistä kuoria pois, eli rääväämään.

Diakonissakoulutuksen ensimmäisenä vuotena tehtiin yleensä käytännön töitä. Sinä aikana katsottiin, onko opiskelijan luonne alalle sopiva. Porin Diakonissalaitoksessa tästä periaatteesta ei pidetty niin

Kaarina Aspila

KUVA: JOHANNA SOINTULA

Hanna Arvelin

tiukasti kiinni ja muutenkin siellä oltiin Aspilan mukaan joustavampia.

Sairaanhoitajan opinnot opiskeltiin alkuaikoina ns. valtion koulussa Porin keskustassa. Siellä istuttiin aakkosjärjestyksessä ja opiskelijoilla piti olla tärkätyt myssyt ja oppilaan puku päällään. Diakonissalaitoksella riitti, että oppilaalla oli vaatimaton pumpulipuku, mieluiten sininen ja valkoinen esiliina.

Perusteista kiinni pitäen

Porin Diakonissalaitoksen ensimmäiset diakonissat vihittiin elokuussa 1954. Hanna Arvelin suunnitteli kevään mallia olevan jakkupuvun, jossa oli x-näpitys ja polvipituinen hame. Diakonissan puku oli vielä 50-luvulla yleensä pitkä ja siihen kuului päähine.

Päähineestä syntyi Perheentuvan ja oppilaiden välille erimielisyyttä.

”Kävimme läpi diakonian historiaa perusteellisesti. Myssy ei minusta sopinut asuun ja sen merkitys naista suojelevana edusti menneitä aikoja. Setä ehdotti, että laitos teettäisi myssyt ja meidän tarvitsisi käyttää niitä vain vihki-

Nina Berg opiskelijoiden kanssa oppilaitoksen kirjastossa. Kuva Satakunnan museo

KUVA: DIAK PORI

myksessä”, Kaarina Aspila kertoo.

Keskusteluja jatkettiin, kunnes rauha tuli ja päädyttiin siihen, että myssyt eivät kuuluneet diakonissan asuun.

Arkkipiispa Ilmari Salomies, joka vihki diakonissat, neuvoi heitä ottamaan katekismuksen varalle mukaansa toimittukseen, ”etteivät likat eksyisi” uskonnustusta lukiessaan.

”Kyllä me se ulkoakin osataan”, Aspila kertoo vastanneensa piispalle. Hän muistelee hyvillään, miten piispa oli vihkitilanteessa seurannut heitä silmä tarkkana.

Valmistumisensa jälkeen he olivat vielä vuoden töissä laitoksella. Hanna Arvelin jatkoi opintojaan ja Kaarina Aspila lähti sedän ehdotuksesta Valkeakoskelle työhön. Vuosina 1958 -1969 Kaarina Aspila toimi Antinkartanon ylihoitajana. Hän on ollut myös Porin Diakonialaitoksen hallintoneuvoston jäsen.

TEKSTI: JOHANNA SOINTULA

Hyvin

”Välitämme ihmisen
Sairaskodin ja

Keskeinen asiakasryhmä on sodan käyneet henkilöt, mutta laitos tarjoaa kuntoutuspalveluja myös muille ikääntyneille ja nuoremmillekin. Kelan kustantamia kuntoutusjaksoja tarjotaan omaishoitajille, monisairaille ja tuki- ja liikuntaelinsairaille, sekä sopeutumisvalmennuskursseja muistisairausperheille.

Sotiemme veteraaneille on tarjolla päivä kuntoutusta. Sotainvalidit, voivat päästä myös laitospäiväjaksoille ja intervallihoidon, sekä muuttaa asukkaaksi Sairaskotiin silloin kun kotona selviytyminen ei ole enää mahdollista.

Kokonaisvaltaista suunnittelua

Jokainen ihminen kohdataan yksilönä ja tarkastellaan tilannetta kokonaisvaltaisesti.

”Geriatrit tekee kokonaisarvion vuosien mittaan kertyneen lääkityksen sopivuudesta ja kuntoutustiimi laatii asiakkaan kanssa tehtyjen tutkimusten pohjalta hänen tarpeistaan lähtevän yksilöllisen hoito- ja kuntoutussuunnitelman”, Liisa Santala sanoo.

Muistiongelmien tunnistamisesta, hoidosta ja kuntoutuksesta on muodostunut keskeinen osaamisalue. ”Muisti-ongelmaisten kuntoutuksesta on saatu hyviä tuloksia”, Santala jatkaa.

vointia ikääntyville

sisestä, hänen elämänlaatunsa parantaminen on tavoitteemme”, kertoo Sotainvalidien Kuntoutuskeskuksen yksikönjohtaja Liisa Santala Länsi-Suomen Diakonialaitoksesta.

Neuvontapalvelun työntekijän kotikäynnillä tarkistetaan asiakkaan lakisääteiset edut ja tarvittavat palvelut sekä autetaan niiden järjestämisessä. Mukana voi olla myös toimintaterapeutti tai korjausneuvoja, joka selvittää mahdolliset kotiin tehtävät muutostyöt.

Asiakkaalla ja asukkaalla on mahdollisuus osallistua kuntoutuskeskuksessa erilaisiin hänelle sopiviin kuntoutus- ja virkistysryhmiin. Tarjolla on rentoutus-, tasapaino-, allas-, kuntosalin, muistikuntoutus- ja ystäväpiiriryhmiä.

Kaikille avoimia kuntoutusryhmiä ovat esim. allaskuntoutus keuhkonivelpotilaille tai uniapneasta kärsiville tai seniorikuntosalin.

Hoidon taso on korkea

Sotainvalidien Sairaskodilla ja Kuntoutuskeskuksella on yli 20 vuoden kokemus ikäihmisten hoidosta ja kuntouttamisesta. Sairas- ja Veljeskoti -verkoston monipuolinen asiantuntemus on huomattu myös sosiaali- ja terveystieteiden ministeriössä. Valtiokonttorin hallinnoimassa tulevaisuushankkeessa tutkitaan parhaillaan, miten tulevaisuudessa tätä tärkeää osaamista voitaisiin hyödyntää.

”Olemme määrätietoisesti kehittäneet toimintamme laatua. Sitä ohjaavat mm. valtiokonttorin ja Kelan ostamien palvelujen laatuvaatimukset”,

Santala toteaa.

Monipuolinen asiantuntijaosaaminen on palvelukeskuksen yksi vahvuus.

”Työntekijöissä on mm. geriatrian- ja yleislääketieteen erikoislääkäri, toimintaterapeutteja, fysioterapeutteja ja sosiaaliohjaajia sekä terveydenhoitajia ja sairaanhoitajia”, Liisa Santala kertoo.

Myös asiakkailta saatu palaute on ollut hyvää. Henkilökunta, jota on kaikkiaan 85, on saanut kiitosta ammattitaidostaan ja ystävällisyydestään.

TEKSTI: JOHANNA SOINTULA

Kysy lisää kuntoutus- ja hoitopalveluista
Kuntoutusvastaava
Johanna Porkka
p. 044 7052180

Liisa Santala

Ruokaa rakkaudella ja palvelua ilolla

Ruokailu on arkipäiväinen asia, mutta ilman sitä ei jaksakaan! Ruoka tekee juhlasta juhlan!

Ihmisen palveleminen hyvällä ruualla on Länsi-Suomen Diakonialaitoksen Ravintokeskuksen ja Juhlapalvelu Pikantin perustehtävä.

”Minulle on tärkeää tehdä työni niin hyvin kuin voin”, sanoo ravitsemispäällikkö Tellervo Salomaa.

Hänellä on yli 40 vuoden kokemus työstä tässä samassa työpaikassa. Työn ja toimintojen jatkuva kehittäminen on hänelle kaiken perusta.

Diakonialaitoksen alkuaikoina, kun elettiin niukkuudessa, keittiö sai raaka-aineita omasta puutarhasta ja sikalasta. Tänä suurkeittiössä valmistetaan vain vähän puolivalmiita raaka-aineita käyttäen 300 lounasta päivittäin, sen lisäksi päivällinen ja aamupala tarjoillaan sadalle hengelle.

”Ruokailijat ovat vanhuksia, opiskelijoita ja laitoksen työntekijöitä. Ateriapalvelun kautta ruokaa tehdään ja viedään niin talon ulkopuolelle kuin sisällekin.”

Ravinto on osa terveyttä

Ruuan valmistuksessa on ensisijaista sen laatu ja terveellisyys. Ateriakokonaisuudet suunnitellaan huomioiden ruokailijan energiantarve ja ravintosuositukset.

Ennen tarjolla oli yksi vaihtoehto, nyt ruokasalissa voi valita normaalin lounaan lisäksi kasvis-, salaatti- ja keitovaihtoehtoista.

Kasvisten, juuresten ja vihannesten määrää on ruuanvalmistuksessa lisätty.

”Niin terveellisiä ei kuitenkaan olla, että joskus ei käytettäisi myös voita ja kermaa, mutta kohtuudella”, Tellervo Salomaa naurahtaa.

Juhlaan kuuluu hyvä ruoka

Juhla on ainutkertainen tilanne, jonka onnistumiseen vaikuttaa aivan erityisesti tarjoilu.

Diakonialaitoksen Juhlapalvelun palvelutarjonta on laajentunut erilaisten perhejuhlien järjestämiseen.

”Meillä on hyvä Juhlapalveluvastava ja voimme myös tarjota asiakkaalle kauniit juhlatilat”, Salomaa kertoo ja

luettelee Juhlapalvelun kilpailuvalteiksi laadun ja palvelun.

Ruoka tehdään sinulle

”Vahvuutemme on siinä, että tunnemme asiakkaamme hyvin ja voimme joustaa tarvittaessa”, hän perustelee keittiön saamaa hyvää palautetta.

”Tavallinen ruoka maistuu hyvältä ja näyttää hyvältä, kun se on tehty sydämellä”, Tellervo Salomaa nimeää motokseen.

TEKSTI: JOHANNA SOINTULA

Tellervo Salomaa

KUVA: JOHANNA SOINTULA

Haluamme antaa asiakkaalle aikaa

”Meillä on hauskaa yhdessä. Olemme käyneet soppailemassakin!”, nauraa raumalainen Anna-Liisa Holmström.

Kiirettä ei pidetä

”Länsi-Suomen Diakonialaitoksen säätiö aloitti Veteraanien Tuki-projektin Rauman seudulla vuonna 2002. Porin seudulla vastaava alkoi vuonna 2000”, kertoo Rauman projektipäällikkö Marja-Leena Kavasto.

Projektien tarkoituksena on työllistää työttömiä avustajiksi veteraanien kohteihin, sekä tukea sotiemme veteraanien ja heidän puolisoittensa, tai leskiensä asumista omissa kodeissaan. Rauman projektilla on säännöllisen avustajatoiminnan piirissä reilu sata asiakasta.

Palveluun sisältyy arkisen elämän ja kodinhoidon tehtäviä, esimerkiksi ruoanlaittoa, ylläpitosiivousta, piha- ja ulkotöitä, asiointi- ja ulkoiluapua.

”Yhteiset juttuluhetket ovat tärkeä osa avustajan työtehtäviä. Kahvittelu on myös työtä!”, Marja-Leena Kavasto kertoo.

Avustajatoiminta tukee ja täydentää muita palveluntuottajia. Yhteistyötä tehdään Rauman kaupungin ja lähikuntien kanssa, sekä muiden Satakunnassa toimivien työllistämishankkeiden kanssa. Projektien tärkein rahoittaja on TE-keskus.

Marja-Leena Kavasto

Hyvä kokemus työstä

Rauman projektissa on tällä hetkellä 12 avustajaa, joiden keski-ikä on yli 50 vuotta. Työntekijät valitaan yhteistyössä TE-toimiston kanssa. Työntekijät saavat monenlaista koulutusta ja heitä kannustetaan suorittamaan ammattitutkinto järjestämällä hoivatyöhön orientoivaa koulutusta työn ohessa.

Joanna Johtelalla on entuudestaan kokemusta hoivatyöstä. Hän aloitti avustajana joulukuussa 2008 ja on nyt hoivatyön orientoivassa koulutuksessa.

”Työ on opettanut kunnioitusta vanhuksia kohtaan”, hän kertoo.

Avustajapalaverit ovat Joannan mielestä tärkeitä, niissä toteutuu Kavaston mukaan vertaistuki ja kokemus työyhteisöstä.

TEKSTI: JOHANNA SOINTULA

KUVA: JOHANNA SOINTULA

Anna-Liisa Holmström ja Joanna Johtela päiväkävelyllä.

Kesällä 90 vuotta täyttänyt Holmström asuu yksin kerrostalossa. Vuosi sitten hän otti yhteyttä Länsi-Suomen Diakonialaitoksen säätiön hallinnoimaan Veteraanien Tuki-projektiin, koska kaipasi seuraa ja pientä apua.

Joanna Johtela on käynyt hänen luonaan kerran viikossa. Käynnit kestävät kerrallaan kaksi ja puoli tuntia. Sinä aikana Joanna tekee pienen siivouksen, he ulkoilevat, keskustelevat ja juovat kahvia.

”Joanna on seurallinen ja iloinen ihminen. Hän jaksaa kuunnella juttujani, vaikka olisin kertonut ne jo moneen kertaan”, Anna-Liisa Holmström kehuu avustajaansa.

Hän on tyytyväinen elämäänsä, kun saa olla melko terve. Ystävät ovat läheltä vähenneet, eikä hän enää uskalla kulkea yksin ulkona, kun ”pää on välillä vähän pyörällä”.

Länsi-Suomen Diakonialaitos

Metsämiehenkatu 2 28500 PORI
www.pdl.fi
vaihde (02) 624 2100, faksi 02) 624 2247

Palvelukoti Honkala (02) 6242 151

Palveluasuminen ja palvelutalot (02) 6242 164

Sotainvalidien Sairaskoti ja Kuntoutuskeskus

Kuntoutusvastaava 044 7052 180
Fysioterapian ja geriatrin ajanvaraukset (02) 6242 208
Neuvontapalvelu sotiemme veteraaneille (02) 6242 227
Sotainvalidien asukaspaikat (02) 6242 207
Muistineuvola, DiaMuisti (02) 6242 233

Kotihoitopalvelut

Pori, Metsämiehenkatu (02) 6242 161
Ulvila, Lauttaranta 5 (02) 6242 161
Noormarkku, Kainunkuja 4 (02) 6242 161

Rauma, Savilankatu 10 (02) 8226 450
Laitila, Keskuskatu 25 (02) 8226 450

Turku, Uittamontie 7 (02) 2320 510

DiaFysio

Pori, Yrjönkatu 23, ajanvaraus (02) 6242 266
Ulvila, Lauttaranta 5, ajanvaraus 044 7052 269

DiaSiivous

Pori, Metsämiehenkatu 2 (02) 6242 260
Ulvila, Lauttaranta 5 044 7052 261
Noormarkku, Kainunkuja 4 044 7052 259

Juhlapalvelu Pikantti ja Ravintokeskus (02) 6242 251

Vuokrattavat juhlatilat (02) 6242 251

Projektit

PoVeTu, veteraanien tukiprojekti Pori (02) 6242 141
RaVeTu, veteraanien tukiprojekti Rauma (02) 8211 587
Kätevä, pitkäaikaistyöttömien tukiprojekti (02) 6242 276

Diakonialaitoksen hautauspalvelut

Pori, Eteläpuisto 10 (02) 6242 271
Noormarkku, Kainunkuja 4 (02) 6242 271
Ulvila, Lauttaranta 5 (02) 5389 090

Rauman Hautaustoimisto

Rauma, Kirkkokatu 2 (02) 8223 824
Laitila, Keskuskatu 25 044 7052 290
Eurajoki, Kirkkotie 3 (02) 8223 824

DIAK Länsi, Porin toimipaikka

Metsämiehenkatu 2, Opintotoimisto 020 690 438
Sähköposti: opintotoimisto.pori(at)diak.fi
Internet: http://pori.diak.fi/

LÄNSI-SUOMEN
DIAKONIALAITOKSEN
SÄÄTIÖ

PDL-Palvelut Oy
Metsämiehenkatu 2
28500 PORI
puhelinvaihde (02) 6242 100
faksi (02) 6242 247

sähköposti:
etunimi.sukunimi@pdl.fi
www.pdl.fi

KUVA: ARTO ARO